

Günümüzde Alevilik ve Bektaşilik, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları 177, Sempozyumlar ve Paneller Serisi, 9, (Panel: 22.2.1992), Ankara 1995, 217 Sayfa + VIII + fotoğraflar.

Kitap, 22.2.1992'de yapılan Alevilik ve Bektaşilik Paneli'nden derlenmiştir. Kitabın başında Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay'ın "Günümüzde Alevilik ve Bektaşilik" adlı açış konuşması ve sonunda kapanış konuşması yer alır. Prof. Dr. Ethem Ruhi Fiğlalı'nın "Ana Hatlarıyla Alevilik", Hüseyin Piroğlu'nun "Alevi-Sünnî Kardeşliği", Kadri Eroğan'ın "Hacı Bektaş Veli Hazretleri", Hüseyin Çelikan'ın "Aleviliğin ve Sünniliğin Tarihçesi", Abdülkadir Sezgin'in "Aleviler Hakkındaki Söylentiler", Prof. Dr. Abdurrahman Güzel'in "Alevilik ve Bektaşilik Üzerine Çalışmalarımız Yeterli mi?", Hüseyin Tuğcu'nun "Aleviler ve Bektaşiler İslâm Düşmanı Değildir", Doç. Dr. Mustafa Yılmazkılınç'ın "Alevilik ve Ehl-i Beyt Muhabbeti", Doç. Dr. Süleyman Sarıtaş'ın "Alevilerin Dinî İnanış ve Geleneklerine Göre Yaşam Tarzları", Mehmet Yaman'ın "Alevilerle Sünnîler Arasında Fark Yoktur", başlıklı bildirimleri peşpeşe sıralanır. Kapanış Konuşması'ndan sonra Hüseyin Tuğcu'dan Bir Şiir, ardından, Basın'da Alevilik ve Bektaşilik başlığı altında bu konuda, basında çıkan haberlere yer verilmiştir. Fotoğraflarla Alevilik ve Bektaşilik Paneli, başlığında panelden görünümle kitap son bulmuştur.

Kitap. İçindekiler kısmına geçmeden B. Said Nursî'nin Lem'alar'ından bir parçayla başlar. Burada, "Ey hak ehli olan Ehl-i Sünnet ve Cemaat! Ve ey Âl-i Beyt'in (Hz. Peygamber ailesinin) sevgisini meslek edinen Aleviler! Çabuk bu mânâsız ve aslı olmayan, haksız, zararlı olan çekişmeyi aranızdan kaldırınız. Yoksa, şimdiki kuvvetli bir surette etkili olan dinsizlik cereyanı birinizi diğeri aleyhinde âlet edip, ezmesinde kullanacak." denmektedir.

Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay, "Günümüzde Alevilik ve Bektaşilik" başlıklı açış konuşmasında, Aleviliğin müslümanlıktan ayrı, farklı birşey olmadığını, "Alevî müslümandır." demenin Alevilere en büyük saygı ve itibar olacağını, hakaret olmayacağından bahseder. "Türkiye'de Türk Milli Kültürü hakîmdir; bu kültürün içinde aynı milletin, aynı dinin mensubu olarak Alevî kültürün ayrı bir yeri ve önemi var. Bunlar büyük kültürün alt kültür gruplarıdır. Bu kültür asırlardır, yaşamış ve yaşamaktadır. Bundan sonra da yaşayacaktır. Bu kültürün ortadan kalkması düşünülemez. Biz bu anlayış içinde BİRİZ, BÜTÜNÜZ" denmektedir. Alevilik'te de ibadetlerin olduğunu belirterek, "Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur: İman esaslarında, ibadetlerde ayrılık ve terslik yoktur. Fark siyasi tercihten ileri gelmek-

tedir". denilmektedir. Devletin, Alevîlere elini uzatmasının onları sünnileştirmek şeklinde yorumlanamayacağını, devlet elini uzatırsa sünnileştirmek, uzatmaz ise, devlet Alevîleri dışladı demenin yanlış olacağı belirtilmektedir. Cemevinin camiye karşılık olamayacağını, fazla ibadet için bir toplanma yeri olduğunun diyanet tarafından temsil edilemeyeceğinin, aksi takdirde diğer mezhep ve tarikatların da böyle bir hak talep edebileceğinden söz edilerek, "Alevîlerin ateizme, materyalizme ve marksizme çekilme hadisesinin, çok dikkat edilmesi gereken bir husus olduğu" belirtilmektedir. Ayrıca, Hristiyanlaşan Alevîlerin, İslâm'dan dönünce, İslâm'ın ve Türkiye'nin düşmanı haline getirildiğinden bahsedilmekte, tedbirlerin artırılması gerektiği üzerinde durulmaktadır.

Ethem Ruhi Fiğlalı, "Ana Hatlarıyla Alevîlik" başlıklı konuşmasında, "Alevîlik, esas itibariyle kökleri, Türklerin İslâm'ı tanımaya başladığı dönemlere kadar uzanan ve o dönemlerden bugüne tarihî, içtimâî, iktisadî, coğrafî ve kültürel şartların biçimlendirdiği bir kültür ve inanç olgusudur, denmektedir. Tarihi süreçten bahsedilerek, Alevîlik'in Türk ve İslâm tasavvuf temelli olduğu belirtilerek, Alevî dedebabalarının eğitimsizliği üzerinde durulmaktadır.

Hüseyin Piroğlu, "Alevî-Sünnî Kardeşliği" adlı bildirisinde, Alevîlerin ve Sünnîlerin kardeş olduğunu, birliğe, beraberliğe her zamankinden daha çok ihtiyacımız olduğunu, bu vatanın bizim olduğunu, şanlı ordumuzla, Atatürk'ün kurduğu lâik hukuk devletiyle, Türk milletinin üstünde dalgalanan bayrağın altında hep birlikte yaşayacağımızı vurgulamaktadır.

Kadri Eroğlan, "Hacı Bektaş Veli Hazretleri" adlı bildirisinde, millî vahdet şuuru, millî birlik inancı, devletin bekâ şartından söz ederek, devletin görevinin birlik ve dirliği temin etmek olduğunu belirtir. Daha sonra Gazi Üniversitesi bünyesinde Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Merkezi'nin açılışı, amacı ve çalışmalarıyla ilgili bilgi vererek, bu konunun bilimsel olarak araştırılıp, yayılmasının önemine değinmektedir. 4 kapı ve 40 makamdan bahsederek, bunların sırasıyla şeriat, tarikat, marifet, hakikat olup, 10'ar makamı olduğunu birinci kapı ve o makamın ilkinin iman getirmek, yani tevhid olduğunu, ikinci makamın ilim öğrenmek olduğunu, üçüncü makamın namaz kılmak ve zekât vermek ve hâli-vakti olanın hacca gitmesi olduğunu belirtir. Hacı Bektaş Veli Hakkındaki çalışmaların önemine ve yararına değinmektedir.

Hüseyin Çelikcan, "Alevîlik ve Sünnîliğin Tarihçesi" adlı bildirisinde, müslümanları iki ayrı parçaya bölen olayların tarihçesini özetlemektedir. Daha sonra da bu dönemden çok sonra müslüman olan Türklerin nasıl olup da bu ayrılığı bünyesinde taşıdıkları ve bugüne kadar getirdikleri soruluyor. Allah'ımız bir, Kitabımız bir, Peygamberimiz bir, Vatanımız bir, Bayrağımız bir, Soyumuz bir, diyerek birlik ve dirlik dilemektedir.

Abdülkadir Sezgin, "Alevîler Hakkındaki Söylentiler" adlı bildirisinde, bu konuda çıkmış yalan, gerçek söylentilerin neler olduğu ve işin aslının ne olduğu konusunda bilgi vermektedir.

Prof. Dr. Abdurrahman Güzel, "Alevîlik ve Bektaşîlik Üzerine Çalışmalarımız Yeterli mi?" başlıklı bildirisinde, yurtiçi ve yurtdışında yapılan çalışmalardan söz ederek, yapılmış çalışmalardan örnekler vermektedir.

Hüseyin Tuğcu, "Alevîler ve Bektaşîler İslâm Düşmanı Değildir" başlıklı bildirisinde, Kur'an-ı Kerim ve Sünnet kaynaklı bir inanç temeli olması gerektiğini, mezhepler arasındaki farkın anlaşılabilir

olduğunu anlatmaktadır. Ayrıca Alevilerin komünist, marksist, ateist, mason görüş etrafına çekildiğini, Alevî'nin Müslümandan başka birşey olamayacağını, cahil olanların çeşitli yönlerde sevk edilerek kullanılmak istendiğini belirterek, bu konuda yazılmış kitaplardan örnekler vermektedir.

Doç. Dr. Mustafa Yılmazkılıç, "Alevilik ve Ehl-i Beyt Muhabbeti" başlıklı bildirisinde, Alevilerin Ehl-i Beyt sevgisini meslek edindiklerini ama bunun sünnilerin ehl-i beyte sevgisi yoktur manasına gelmediğini vurgulayarak, "Hem Âl-i Beyte muhabbetim var deyip Âl-i Beyt'in tam tersini yapmak, Alevîliğe zıttır ve Allah korusun, insanı İslâm'ın dışına çıkarır. Hem Alevîyim deyip, hem de açıkça ve bilerek İslâm'ın dışında olanlar, ya Alevîyim demesin, ya İslâm'ın içine girsin. Hiç değilse akaidiyle, inancıyla bunu göstersiz." demektedir.

Doç. Dr. Süleyman Sarıtaş, "Alevilerin Dinî İnanış ve Geleneklerine Göre Yaşam Tarzları" başlıklı bildirisinde, Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesindeki Alevî inanış ve yaşam biçiminden örnek kesitler aktararak, kendilerinin sünnilerle bir farklarının olmadığını, fakat şimdilerde siyasi görüş ayrılıklarıyla birlikte İslâm'ın beş şartının uygulanmasının azaldığını vurgulamakta ancak her iki Müslüman kesimin bir ve kardeş olduğu üzerinde durmaktadır.

Mehmet Yaman, "Alevilerle Sünniler Arasında Fark Yoktur" başlıklı bildirisinde, Alevilerle Sünnilerin Müslüman ve kardeş olduklarını vurgulayarak, yine de iki ayrı mezhebin varlığı üzerinde durmaktadır.

Hüseyin Tuğcu'nun (Mezarî), Her Belâ Sabrın Yolu

Kerbelâ İbret Dolu isimli Bir Şiiri, yer almaktadır.

Kitabın, Basında Alevilik ve Bektaşilik adlı bölümünde, Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay'ın "Makalâta Göre Hacı Bektaş Veli'nin İman Anlayışı" başlıklı yazısı, Diyanet Gazetesi: Sayı 308'de yayınlanmıştır. Yine Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay'ın "Hacı Bektaş'ta Sorulan Bazı Sorular" başlığında Diyanet Gazetesi, Sayı: 308'de yayınlanmış yazısı yer alır. "Alevilik ve Bektaşilik Konulu Panelde Çıkan Sonuç: Aleviler Sünnilerin Kardeşidir." başlıklı yazı 23.02.1992 tarihli Zaman Gazetesi'nde yer alır. "Alevî-Sünnî Paneli" başlıklı yazı ise 06.12.1992 tarihli Yeni Asya Gazetesi'nde yayınlanmıştır. "Diyanet Alevîye Biraz Daha Yaklaştı" başlıklı yazı 24.02.1992 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde yer almıştır. "Alevilik ve Bektaşilik Tartışılacak" başlıklı yazı da yine 22.02.1992 tarihli Zaman Gazetesi'nde yer almıştır. Prof. Dr. Ethem Ruhi Fırlı'nın "Alevilik Ne Bir Mezhep Konusudur, Ne De Ayrı Bir İnanç Alanıdır" başlıklı yazısı, Mehmet Gürler'in "Ayrılık Gayrılık Yok" başlıklı yazısı, Feyyaz Yaşar'ın "Büyük Memnuniyet Vesilesi Oldu" başlıklı yazısı, Ahmet Kaya'nın "Fitne Çıkarmak Öldürmekten Beter" başlıklı yazısıyla, Ahmet Fakı'nın "İmanda Birlik Vatanda Birlik" adlı yazısı Diyanet Dergisi Şubat 1992 sayısında yayınlanmıştır. Diyanet Dergisi Şubat 1992 sayısında yine Yusuf Altaş'ın "Bu Konu Televizyonda Da İşlenmeli", Mustafa Çelik'in "Dergiye Teşekkür", İsmail Tural'ın "Daha İyi Anladık", "Gürgür Dede ile Alevilik-Sünnilik Üstüne Sohbet" başlıklı yazılar, Şih Ali Metin Dede'nin "Biz Biziz, Biz Kardeşiz" adlı şiiri, Hüseyin Çelikkaya'nın "Alevilik", Nusret Hatipoğlu'nun "Alevilik" başlıklı yazıları yer alır. Diyanet Dergisi'nin Ocak 1992 sayısında ise, Süleyman Er'in "Alevilik", Hüseyin Tuğcu'nun "Alevilik", Abdülkadir Sezgin ve Doç. Dr. Süleyman Sarıtaş'ın "Alevilik" başlıklı yazısı yine Doç. Dr. Mustafa Yılmazkılıç'ın ve Mehmet Yaman'ın "Alevilik" başlıklı yazısı, Abdülbaki

İşcan'ın "Alevî-Sünnî Bütünleşmesinde Örnek Köy (Ataköy) (Kızıldere)", Ahmet Er'in "Ayrılmaya Değil Safları Sıkılaştırma Zamanıdır", Feyzullah Ulusoy'un "Millî Birliğimizi Bozacak Davranışlardan Uzak Durmalıyız" başlıklı yazıları yer alır. Bu yazılarda konuyla ilgili çok hassas ve ilginç sorulara çok güzel açıklayıcı bilgilerle cevaplar verilmektedir.

Kitapta bulunan konular, karşılıklı soru ve cevaplar Alevîlik ve Bektaşîlikle ilgili pek çok sorunu aydınlatıcı ilmi bilgiler içermektedir. Milletimizin birliğine ve dirliğine faydalı olacağı inancıyla takdim ediyoruz.

ALEV KÂHYA BİRGÜL
Atatürk Kültür Merkezi Uzmanı